No. 65 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag en Maandag 17 en 18 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Maart.

Bij eene ordonnantie van den 7den heden in den *Moniteur* voorkomende, zijn de volgende personen tot pairs van Frankrijk benoemd geworden: de vice-admiraal *Rosamel*, gewezen minister van marine, de luitenant-generaal *Schramm*, de heeren *Gay Lussac*, lid van de academie van wetenschappen, en *de la Pinsonnière*; de hertog *Caumont-Laforce*, de baron *Dupont-Delporte*, de baron *Nau de Champlouis*, de staatsraad *Maillard*. Van deze nieuwe pairs behoorden er vier tot de vorige kamer der gedeputeerden, aan het ministerie *Molé* toegedaan, doch die bij de jongste verkiezingen niet herkozen zijn, te weten: de heeren *Gay-Lussac*, *de la Pensonnière*, *Caumont Laforce* en *Schramm*. De tegenstanders van het voormalig ministerie beweren, dat hetzelve al de niet herkozene leden, die met de 221 hebben gestemd, tot het pairschap had willen verheffen, doch daarvan terug gekomen was.

De heer *Pasqui*, onder-secretaris op het ministerie van justitie en eeredienst, is tot raadsheer bij het hof van cassatie benoemd.

— De wederzamenstelling van het ministerie was voor een paar dagen veel verder gevorderd, dan op het tegenwoordig oogenblik. De reeds gisteren verbreide geruchten, dat de doctrinairen zich met het linker centrum niet konden verstaan, hebben zich volkomen bevestigd. De heer *Guizot* verlangde voor zich het ministerie van de binnenlandsche zaken, de heer *Duchatel* dat van financien; de heer *Thiers* was maar weinig met deze aanspraakmaking ingenomen; de heer *Odillon Barrot* weigerde alle vereeniging met de doctrinaire partij. Er werd dien ten gevolge gisteren in den namiddag eene byeenkomst bij den heer *Thiers* belegd, waar, behalve de heeren *Odillon Barrot* en *Guizot*, de voornaamste leden der doctrinaire partij en van het centrum tegenwoordig waren. Van vijf tot acht uren had deze bijeenkomst geduurd, maar elk der partijen van zijne aanspraken niets willende laten vallen, waren de onderhandelingen geheel verbroken, en uit van de zijde der [illegible] en *Odillon Barrot* [illegible] de combinatie te houden. Men wacht nu met ongeduld de komst van den heer *Dupin* af, ten einde zoo mogelijk de grondslagen vast te stellen, voor eene combinatie, geheel uit leden van het linker centrum. Zoo men kon slagen, om in dien geest een ministerie tot stand te brengen, zou hetzelve bestaan uit de heeren *Soult*, *Thiers*, *Dupin*, *Sauzet*, *Passy* en *Humann*. De heer *Odillon Barrot* zou men tot het presidentschap van de kamer willen brengen.

Aangezien de heer *Dupin* nog niet te Parijs is, en er voor de nieuwe combinatie tijd gevorderd wordt om tot rijpheid te komen, rekent men dat het nog wel eenige dagen zal aanloopen eer het nieuw kabinet tot stand komt. Men gelooft echter, dat de heer *Dupin* nu eer dan vroeger zal zijn over te halen, om in het ministerie te treden, daar thans de kans voor hem verloren schijnt, op het presidentschap van de kamer.

De bladen van het vorig kabinet, *le Journal des débats* en *la Presse*, doen het voorkomen, dat de maarschalk *Soult* buiten alle deze onderhandsche beschikkingen en onderhandelingen werd gehouden, in welke [illegible] door den heer *Thiers* werd voorzien. De maarschalk was zelfs bij de voorloopige [illegible] der coalitie niet tegenwoordig geweest, waarin de grondslagen van het nieuw kabinet moest gelegd worden. Van de zijde der oppositie worden de gezegde bladen, ter zake van dit voorgeven, beschuldigd, dat zij den maarschalk van den heer *Thiers* en de zijne willen scheiden, om hem nader tot de doctrinaire partij te brengen, die ook van haren kant in de plaats gehad hebbende onderhandelingen, te vaster zich aan hare aanmatiging had gehouden, in de hoop dat zij door het afbreken der onderhandelingen, zelve te eerder gelegenheid zou hebben, om geheel of grootendeels aan de zaken te komen. Dit een en ander heeft dezen morgen het gerucht doen verspreiden, dat de maarschalk, op nieuw ontevreden over den loop van zaken, den koning verklaard had, dat hij in geene nieuwe combinatie meer wilde treden. Dit gerucht wordt echter nog door niets gewaarborgd.

Men blijft het er voor houden dat eene genoodzaakt zal zijn de opening der kamers tot den 15 April te verschuiven.

— Het *Journal des débats* kondigt heden aan, dat de herkozene leden van de 221 die onlangs voor het ministerie *Molé* gestemd hebben, zich zaturdag avond bij den generaal *Jacqueminot* vereenigen zullen.

— Naar men meldt zullen de troepen van het noordelijk observatieleger, reeds gerekend van den 1sten februarij af, op den voet van verzameling betaald worden.

— Een der hoofden van de tory-partij in Engeland, lord *Londhurst*, is alhier aangekomen.

— In de berigten van de Spaansche grenzen wordt van eene aanstaande poging gesproken, om weder eene reactie te bewerken ten einde *Maroto* zijn tegenwoordig gezag en invloed te ontnemen. De naar de fransche grensplantsen uitgewekene karlisten, zouden een aanzienlijk deel daaraan hebben.

Balmaseda, die met eenige troepen den Ebro is overgegaan, om de wraakzucht van *Maroto* te ontkomen, zou bij *Cabrera* aangekomen en bij hem eene veilige schuilplaats gevonden hebben.

— Ten beurze deed het berigt, dat de onderhandelingen tusschen den heer *Thiers*, en de doctrinairen afgebroken waren, aanvankelijk den koers dalen; later werd verspreid dat de laatstgenoemde partij met den heer *Soult*, en met uitsluiting van den heer *Thiers*, met de zaken zouden komen. — Voorts wilde men ter beurze, dat de belgische kamer zaturdag ter stemming over de hangende kwestie zou overgaan. De notering was heden (14 *Maart*) 5 pCt. 108,30; 3 pCt. 79,45; Nap. r. 100; Spanje 21¼; Rom. L. 101⅛.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den Maart.

Naar men uit Petersburg, van den 2 dezer schrijft, heeft Z. M. de Keizer Hoogstdeszelfs minister van Justitie, den geheimraad *Daschkoff*, tot andere betrekkingen geroepen, en in zijne plaats benoemd, den tegenwoordigen minister van binnenlandsche zaken, den geheimraad *Bludoff*.

— De jongste berigten uit Posen luiden niet zeer gunstig. Er heerschte aldaar, voornamelijk ten gevolge der veroordeeling van den aartsbisschop, eene vrij bedenkelijke spanning. Van regeringswege was men dan ook op het nemen van krachtdadige maatregelen bedacht, en waren er, onder anderen, twee regementen infanterie, benevens eenige escadrons ruiterij, uit Pommeren naar Posen op marsch.

— Onlangs is in Beijeren door het bewind een besluit genomen, ten gevolge waarvan, aan alle militairen, onverschillig van welke geloofsbelijdenis, gelast wordt, bij het voorbijgaan eener processie, te knielen. Die maatregel ondervindt bij de Protestanten grooten tegenstand. Deswege hebben zij bij het hooger bestuur hunne bezwaren ingediend. Hetzelve is echter bij het genomen besluit blijven volharden, en heeft voor reden aangevoerd, dat die daad van knielen geene inwendige godsdienst-handeling, maar slechts een uiterlijke vorm is. De Protestanten hebben daarmede echter geen genoegen genomen, zoodat men verwacht, dat dit niet onbelangrijke geschil voor de vergadering der Standen zal worden gebragt.

— Z. M. de Koning van Beijeren is den avond van den 27sten in welstand te Napels aangekomen.

— Uit Rome schrijft men dat Z. H. in de plaats van den kardinaal *Odescalchi*, den kardinaal staats-secretaris tot groot-prior der Maltheser orde te Rome benoemd heeft.

— Uit Weenen wordt gemeld dat de zich daar thans bevindende perzische gezant *Hussien*-khan, in weerwil der nieuwe verdeeldheid tusschen Engeland en Perzie, die bij aan den invloed van den gewezen gezant in Perzie *M. Neill* toeschrijft, besloten was zijne reis naar

Londen voort te zetten, om zoo mogelijk de goede verstandhouding tusschen de beide landen te herstellen.

Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft van den russischen grootvorst troonopvolger, het kommando over het 4de huzaren-regiment verleend. Den 8sten zou de grootvorst in gezelschap van den aartshertog *Karel* de slagvelden van Aspern, Eszlingen en Wagram bezoeken.

— Over Alexandrie heeft men brieven uit Cairo tot den 10den Februarij gaande. De terugkomst van *Mehemed-Ali* uit Sennaar was onbepaald uitgesteld; hij zou gedurende den in Mei invallenden regentijd aldaar nog willen doorbrengen. In Arabie hadden de troepen van den onderkoning eenige voordeelen bevochten. *Kurschid-pacha* had Derraieh, de hoofdstad van Redschid ingenomen en den vorst des lands met zijne geheele familie gevangen naar Kairo gezonden. Hij was nu nog tien dag-marschen van Bassorah.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Maart.

In de zittingen van de Tweede kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen over het ontwerp tot wijziging van de muntwet voortgezet. De heeren *van Alphen* en *Roell* hebben zich daarvoor verklaard, voornamelijk op grond der bestaande noodzakelijkheid om onze gebrekkige zilveren munt zoo veel mogelijk te herstellen en het bestaande kwaad uit den weg te ruimen.

De heeren *Kniphorst*, *Warin*, *van Dam van Isselt*, *van Sytzama*, *Verwey-Mejan* en van *Akerlaken* hebben het ontwerp bestreden. Zij vermeenden dat het te gelijker tijd behouden van twee standaards onbestaanbaar was; dat er onmogelijk eene goede verhouding tusschen de beide metalen op den duur was te vestigen, en dat men derhalve het bestaande kwaad in den wortel moest aantasten. Zij oordeelden dat het voorzigtiger en doelmatiger ware, thans tot eene geheel nieuwe wetgeving op het stuk der munt over te gaan, dan een bestaand gebrek door een ander gebrek te vervangen, waarop men welligt spoedig zou moeten terugkomen. Over het algemeen beschouwden zij de daarstelling van een eenigen zilveren standaard als wenschelijk.

De Minister van Financien heeft het ontwerp verdedigd. Z. Exc. heeft niet kunnen inzien, waarom het ondoenlijk zou zijn, eene zoo veel mogelijk juiste verhouding tusschen het goud en zilver daar te stellen. Hij vermeende echter, dat noch in de wet van 1816, noch in de onderhavige voordragt, van eenen standaard, maar wel van eenen standpenning gesproken wordt, waaronder hij verstaat den bepaalden legalen koers van het geld. Bij de wet van 1816 werd de gulden als eenheid aangenomen, en naar dit klompje zilver werden de waarde en inhoud van al de andere munten geregeld. Indien men nu de gouden stukken van tien guldens daarmede in overeenstemming had gebragt, dan ware de zaak gemakkelijk uit den weg te ruimen geweest, maar in plaats daarvan werd aan dat gouden stuk minder waarde dan van tien guldens zilver gehecht. Dit was destijds eene fout en is voorzeker de voornaamste oorzaak geweest, dat de nieuw geslagen gulden spoedig is verdwenen; de Minister vermeende dat er niets ondoelmatigs, niets onregtvaardigs gelegen is in het voorgedragen middel om dit gebrek te herstellen. Hij geloofde wel dat het middel tot herstel, hetwelk thans wordt in het werk gesteld, niet eeuwig en onveranderlijk zal zijn, maar, voor zooverre men voorspellen kan, zal het niet zoo ligtelijk behoeven veranderd te worden. Naar het oordeel van deskundigen, biedt de thans voorgedragen verhouding tusschen het goud en zilver den meest mogelijken graad van waarschijnlijkheid aan. En mogt die verhouding eenmaal verstoord worden, dan kan de wetgever daar altijd op terugkomen. Hij zou het ontraadzaam vinden thans reeds in de wet te bepalen, dat, in dat mogelijke geval, de wetgever gestoorde verhouding herstellen zal. Derwijze zou men, en zich zelve en het nageslacht noodeloos verbinden. Hij ziet er ook niets gevaarlijks in, deze wet uit te vaardigen; sinds lang toch bestaat er geen gulden van 200 azen meer. Bovendien kan de legale en vastgestelde betaling in andere stukken dan in guldens geschieden. Ten aanzien van de voorhanden zijnde middelen, om den maatregel uit te voeren, zegt Zijne Exc., dat het Sijndicaat daartoe verpligt is, en het aan de middelen ook niet ontbreken zal; doch dat, indien het noodig mogt wezen, men de nadere hulp van den wetgever zou inroepen. Nopens de uitvoering der wet zegt Z. Exc., dat er daartoe reeds voorbereidende maatregelen genomen zijn; dat er voor de geheele ten uitvoerlegging daarvan geen zeer langen tijd zal gevorderd worden, en dat juist art. 5 in de wet geplaatst is, opdat de Regering alleen in staat zij, bij twijfelachtige of spoed vereischende gevallen, de noodige maatregelen tot spoedige uitvoering der wet te nemen. Intusschen moeten natuurlijk geldelijke middelen, wanneer zij noodig mogten bevonden worden, door de wetgeving vastgesteld worden. Met den meesten spoed en de minste kosten zal er tot de inwisseling worden overgegaan. Het publiek belang vordert dit. Hoezeer de maatregel met de zesthalven den Staat duur moge te staan gekomen zijn, zoo heeft deze echter een onzedelijk kwaad doen ophouden, namelijk het invoeren van buiten 's lands gemaakte stukken, die ver beneden de waarde waren, en waarvoor daar eene fabrijk was opgerigt.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het ontwerp aangenomen met eene meerderheid van 34 tegen 15 stemmen; zullende het aan de Eerste Kamer worden gezonden.

Voor het ontwerp hebben gestemd de heeren Sandberg, van Swinderen, van den Velden, Snouck Hurgronje, Hinlopen, Repelaer, Druyvesteyn, Star Busman, Vijfhuis, Dijckmeester, Frets, Romme, van Tuyll van Heeze, Hooft, van de Poll, Boddaert, Tromp, van den Mortel, van der Gronden, van Alphen, van Welderen Rengers, Roell, van Hoorn van Burgh, Lemker, Clifford, Beelaerts, van Wickevoort-Crommelin, van Asch van Wijck, Gockinga, Corver-Hooft, Brakel, van Hemert, Ingenhousz en de Jonge.

Tegen hebben gestemd de heeren Kniphorst, Warin, van Meeuwen, Wynaende, van Akerlaken, Luyben, van Nagell, van Dam van Isselt, Schimmelpenninck, Verwey-Mejan, Luzac, Cats, Backer, Gevers en van Sytzama.

De Vergadering is daarna verdaagd tot aanstaanden Maandag, des morgens ten half elf uren, alsdan de beraadslagingen over het ontwerp tot de droogmaking van het Haarlemermeer plaats hebben.

— Zijne Majesteit heeft, met intrekking van vroeger gearresteerde bepalingen, dezer dagen eenige veranderingen daargesteld in het bestuur en de administratie van de nederlandsche etablissementen ter kust van Guinea. Dienvolgens zal de inrigting van dat bestuur voortaan bestaan uit een gouverneur, een eerste boekhouder, fiscaal en secretaris, een vice-gouverneur over het Hantasche grondgebied en de daaraan onderhoorig gestelde landschappen, twee residenten, een tweede boekhouder en ontvanger, tevens met de dienst als intendant van oorlog voor de administratie van het depôt der afrikaansche werving te Elmina en elders, een fabrijk- en magazijnmeester, te gelijk de functien waarnemende van opzigter van den tuin, vijf adsistenten en een surnumerair-agent, voor de waarneming van de functien als agent van het Nederlandsch Gouvernement te Coomassie en directeur van het succursaal werf-depôt aldaar; een schoolonderwijzer en een tolk voor de lantijnsche taal; de gewone militaire bezetting zal overigens zijn zamengesteld uit een kapitein-kommandant, tevens kommandant en directeur van de afrikaansche werf-depôt te Elmina, een chirugijn-majoor, administrateur der geneesmiddelen, een officier van gezondheid der 2de klasse, een tweede luitenant, een onderofficier dienstdoende als adjudant, vier sergeanten, acht korporaals, vier tamboers, vier pijpers, twee [illegible] vijf en veertig soldaten landslaven.

— [illegible] controleur te Drenthe, *J. Hulst*, thans controleur van 's [illegible], in dienst plaats, [illegible], en ter vervanging van laatstgemelde, *B. T. Mulder*, commies te paard der 1ste klasse te Valthe in Drenthe; tot ontvanger der Rijks belastingen te Vreeswijk, *E. B. Sutherland*, 1ste luitenant der infanterie op nonactiviteit in Utrecht, en te Montfoort, *A. Volkmaars* surnumerair.

— Door den directeur-generaal van oorlog is ter kennis van ouders of voogden gebragt, die voor hunne zonen of pupillen admissie als kadetten, bestemd voor den Indischen waterstaat, aan de Koninklijke Militaire Akademie mogten verlangen, dat er in dit jaar, drie kadetten voor dat vak aan gemelde Akademie kunnen worden geplaatst en dat door hen, mitsdien, vóór den 1sten April aanstaande, een adres, aan het departement van Oorlog zal moeten worden ingezonden, ten einde de jongelingen tot het daartoe vereischte examen zouden kunnen worden toegelaten; zullende na dat tijdstip geene verzoeken ter admissie tot bedoeld examen worden aangenomen.

— Berigten van de pruissische [illegible] bevestigen dat de bataillons van het 17de regiment [illegible] Wezel zijn gemarcheerd en maandag te Krefeld aangekomen. 1000 man met den staf zijn aldaar gebleven en 2000 man den volgenden dag naar Gladbach vertrokken. Ten gevolge van het vertrek der gezegde troepen, hebben er eenige troepenbewegingen in het Westphaalsche plaats gehad, om het van Wezel vertrokken regiment te vervangen.

De kommandant van het 8ste pruissische legerkorps, de generaal *van Borstel*, heeft in de laatste dagen eene inspectie-reis langs de grenzen van Limburg gedaan.

In de zitting der belgische vertegenwoordigers van gisteren, die eerst ten half twaalf ure geopend werd, beklom de heer *de Merode* de tribune en las een voorstel, waarin hij zeide, dat de van de londensche conferentie afkomstige acte reeds Belgenland had vruchten van smart en rouw te dragen. Een der leden van de kamer, vreemd aan de koude en wrede onverschilligheid der grondverdeelende diplomaten, was als een slagtoffer bezweken van de aandoening die eene gedwongene stemmenwerping op hem had gemaakt. (De heer *Beckaert* was aanvankelijk een voorstander van den tegenstand.) Zulk eene gebeurtenis moest al de leden levendig hebben aangedaan. Dien ten gevolge stelde hij voor, dat er een lijkdienst in de Gudulakerk werd gevierd, waarbij zeker de leden der kamer zouden tegenwoordig zijn. Dit voorstel werd na eene vrij lange

discussie aangenomen en het bureau der kamer met de zorg daarvoor belast.

De heer *Desmaizières* kwam vervolgens aan het woord en zette zijn in de vorige zitting reeds begonnen discours voort; hij was voor de aanneming.

De gewezen minister *Ernst* volgde den vorigen spreker op; hij verklaarde de reden die hem uit het ministerie had doen treden, en zeide dat hij tegen de aanneming zou stemmen.

Ten half drie ure beklom de gouvernements-commissaris *Fallon* de tribune, om inlichtingen te geven nopens de onderhandelingen, die tot de bepaling van het cijfer der schuld hadden geleid. Hij behandelde verder in zijn discours al de gevolgen die de tegenstand tegen de besluiten der conferentie zouden ten gevolge hebben, en betoogde, gelijk al de sprekers, die zich voor de aanneming van het ontwerp verklaard hebben, dat de weigering tot eene restauratie of tot de verdeeling van Belgie zoude leiden; een bewijs daarvoor vond hij onder anderen in de pogingen die tegenwoordig van de zijde der orangistische partij in Belgie voor de verwerping van het ontwerp van toetreding werden gedaan. Ten aanzien der kwestie van de scheldevaart, de schuld en al de finantiële punten weerlegde hij hetgeen daaromtrent door den heer *Dumortier* in het midden is gebragt, en toonde aan, dat diens opgaven onjuist en onnauwkeurig waren. Ook de kwestie van constitutionaliteit behandelde hij, en oordeelde de kamer ten volle competent om in de zaak te beslissen.

Ten slotte kwam de heer *Dubus* aan het woord, die begon met het punt der competentie, en de daaromtrent geheel onbevoeg verklaarde, om in de tegenwoordige debatte uitspraak te doen. Hij wilde zijne rede tegen de aanneming voortzetten, toen de leden verlangden dat de zitting opgeheven werd, en de discussie al weder tot den volgenden dag werd geadjourneerd.

In den aanvang dezer zitting werd door den heer *Dumortier* eene poging gedaan, om de beraadslagingen over de hangende kwestie te schorsen tot na de begrafenis van den heer *Beckaert*, doch zijn voorstel daartoe werd met eene groote meerderheid verworpen.

— De belgische senaat is tegen Dingsdag den 19den dezer bijeengeroepen.

— Te Brussel is den 13den dezer overleden de baron *Goubau*, president van het hof van appel onder het Nederlandsch gouvernement.

Volgens brieven van Madras en Bombay, tot den 20sten Januarij, schenen de toebereidselen tot den oorlog tegen Kaboul van den kant der koloniale regering ten eenenmale gestoord te zijn, en shah *Soojah* voornemens te wezen zijne onderneming alleen door te zetten. Het gerucht wilde dat *Dost Mahomed*, de tegenwoordige beheerscher van Kaboul, zich bereid betoond had, ten behoeve van zijnen voormaligen meester, shah *Soojah*, afstand te doen, in welk geval hem en zijnen aanhangers, jaargelden toegestaan zouden worden.

Tevens is te Londen tijding ontvangen, dat de stad Aden, aan de Roode Zee, door de engelsche troepen stormenderhand [illegible] dezer maand, en dat de [illegible] tig doodde. [illegible] dit punt, dat, wegens de [illegible] van zoo veel belang is, niet weder opgegeven worden.

— Met de stoomboot *Great-Western*, die, in weerwil van zeer stormachtig weder, de reis van New-York naar Londen binnen de vijftien dagen heeft afgelegd, is tijding ontvangen dat de troepen uit den noord-amerikaanschen staat van Maine het betwist grondgebied binnengetrokken waren, op het vernemen waarvan de Gouverneur van Nieuw-Brunswijk zijn beklag daarover aan den amerikaanschen generaal *Fairfield* had gezonden, met dringend verzoek, om den onmiddellijken aftogt dier troepen te bevelen, en met bijvoeging dat zijne instructiën niet toe lieten hun verblijf aldaar te dulden.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De pruissische regering heeft eene commissie benoemd, tot de zamenstelling van een werk 't welk de geschiedenis van Ferdinand II, Keizer van Duitschland, moet en aan een ijverig duitsch schilder Felsing gecommitteerd, om tot dit werk een getal teekeningen te vervaardigen. [illegible] Vernet, voor de geschiedenis van Napoleon, [illegible] van Frederik met de meermalen vermelde, nieuwe en volledige uitgave der werken van den gezegden koning, zullen op den laatsten Mei van het volgende jaar, zijnde het dan juist eene eeuw geleden dat Frederik den troon beklom, uitgegeven worden. — De Berlijnsche beeldhouwer Rysz, heeft in het begin dezer maand het model van een fraai kolossaal beeldhouwwerk ten toon gesteld, voorstellende eene Amazone, die op haar paard door eenen tijger wordt aangevallen. Door kenners wordt deze arbeid, dien de koning voor 5000 Thlr. zou aangekocht hebben, zeer geroemd. — Te *Smyrna* bevindt zich tegenwoordig de arientalist Dr. Lowe, uit *Pruissen* afkomstig en bibliothikaris van den hertog van *Sussex*. Na zich verscheidene jaren in *Sijrie* en *Egypte* opgehouden te hebben, begaf hij zich onlangs naar *Konstantinopel*, waar hij eene spraakkunst en woordenboek van den tot heden nog niet bearbeiden cirkassischen tongval schreef, en bij de vier en twintig talen die hij reeds kende, zich de uitspraak van het turksch eigen maakte. Gedurende zijn verblijf in *Nubie*, schreef Dr. Lowe eene grammatica der Nubische taal. In *Sijrie* te *Japhet*, werd hij door de bergbewoners geheel uitgeplunderd; door welke lieden zelfs een deel zijner handschriften en teekeningen niet verschoond werd. De gezegde reiziger wilde nu naar *Athene*, *Napels* en *Rome* gaan, om in die plaatsen en in de kunstverzamelingen aldaar zijne navorschingen voort te zetten.

Rusland. — De heer Adr. Balbi, bekend wegens zijne veelvuldige en naauwkeurige aardrijkskundige, statistieke en ethnographische werkzaamheden, is door Z. M. den Keizer van Rusland tot ridder der St. Anna-orde benoemd.

Italie. — De hoogleeraar Paoli, van *Florence*, oudste corresponderend lid der fransche Akademie van Wetenschappen, in de afdeeling der wiskunde, is dezer dagen overleden. — In een statistiek overzigt van den Romeinschen staat, dezer dagen in een geacht duitsch dagblad geplaatst, wordt, ten aanzien van het openbaar onderwijs, onder anderen het volgende vermeld: Het toezigt over hetzelve is aan eene congregatie van kardinalen opgedragen. De kerkelijke staat heeft zeven hoogescholen, 1. die te *Rome*, in het jaar 1248 gesticht, thans met 660 kweekelingen en eene bibliotheek van 700,000 banden; 2. de hoogeschool te *Bologna*, in 1119 gesticht, met 530 studenten en eene bibliotheek van 200,000 banden; 3. die te *Perugia*, in 1307 gesticht, met 200 studenten en eene bibliotheek van 30,000 banden; 4. die te *Camerino*, met 200 studenten; 5. die te *Fermo*, met 200 studenten; 6. die te *Ferrara* met 300 studenten en eene bibliotheek van 80,000 banden; 7. die te *Macerata*, met 200 studenten en eene bibliotheek van 20,000 banden. De vier laatste Akademien zijn in 1824 gesticht. Voor het middelbaar onderwijs van jonge lieden zijn 21 collegien bekend, die, zoover men weet, allen onder de leiding van geestelijke korporatien staan. Hetzelfde onderrigt voor meisjes is geheel aan nonnen toevertrouwd. Ten aanzien van het lager onderwijs is zeer weinig bekend. Te *Rome* zouden 372 elementair-scholen met 482 onderwijzers zijn, terwijl het getal kweekelingen omtrent 15,000 zou bedragen. Met het lager onderwijs was het echter in den kerkelijken staat niet zeer voordeelig gesteld en zou hetzelve ten achteren staan in vergelijking met de andere Italiaansche staten, bijzonder bij de hoogte waartoe hetzelve in het Lombardysch-Venetiaansch koningrijk gestegen is. — De fransche reiziger Adams is na een tweejarig verblijf in *Abyssinie* en *Ethiopie*, waar hij zich met wetenschappelijk onderzoek en de bijeenbrenging van boeken en handschriften had bezig gehouden, in de vorige maand behouden te *Civita-Vechia* aangekomen. Na aan al de gevaren aan zulk eene reis verbonden, gelukkig te zijn ontsnept, werd hij nog op de reis van *Civita-Vechia* naar *Rome* door roovers overvallen, die hem zijnen bijeenverzamelden schat ontnamen. Door tusschenkomst van den franschen consul in eerstgenoemde plaats, geluisde het echter de roovers in handen en den verloren schat terug te krijgen.

Engeland. — Dezer dagen is te *Londen* overleden lord Sr Helens, een der bestuurders van het Britsch Museum en lid van de Maatschappij van oudheidkunde. Hij bereikte den ouderdom van 86 jaren. Vroeger werden hem eenige belangrijke diplomatische zendingen toevertrouwd. — Van Lady Bulwer, en echtgenoote des bekenden romanschrijvers, zal eerstdaags te *Londen* een roman in drie deelen in het licht verschijnen, zijnde de eerste letterkundige arbeid dezer dame. Eene andere engelsche schrijfster, Miss Pardar, bekend door haar werk over *Konstantinopel: the city of the sultan*, dat onder de beste gerekend wordt welke over de turksche hoofdstad geschreven zijn, heeft thans een bundel verhalen, onder den titel *the romance of the Harem* uitgegeven. De schrijfster zegt, dat deze novellen naar arabische en turksche modellen bearbeid zijn. Een dier verhalen: de Diamantenhandelaar geheeten, is haar, naar zij verzekert, medegedeeld geworden door de echtgenoote van de sultanin Asmé. Ten overvloede heeft de engelsche schrijfster, in hare verhalen een groot getal turksche en arabische zinsneden en woorden gelascht.

BESTUURDERS van het DEPARTEMENT *BREDA*, der Maatschappij » *tot Nut van 't Algemeen*," vinden zich andermaal verpligt, hunne Stadgenooten den welmeenendsten dank te betuigen, voor de medewerking aan de pogingen der Commissie, ter uitdeeling van SOEP, BROOD en TURF, verleend. Het mogt uit het verslag dier Commissie blijken, dat eene ruime deelneming haar in staat stelde, gedurende den afgeloopen Winter, ongeveer VIER DUIZEND DRIE HONDERD Portiën dier levensmiddelen en brandstoffen uit te reiken, en alzoo met de meeste voldoening tot leeniging van het lot der behoeftigen werkzaam te zijn. De milde gevers zullen in de bewustheid van daartoe te hebben bijgedragen, meer dan belooning vinden; terwijl het voornoemd bestuur vooral ten genoege

strekt, en op zoo gewenschte inrigting thans als daarzaam gevestigd te mogen beschouwen.

Breda, 14. Maart 1839.

M. SMITS, vt.
J. S. VAN DER HOEVEN, *Sec.*

Per AMSTELDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Maart*) waren genoteerd: Mich. 2½ pCt. 55 elf zestiende, ⅝; ditto 5 pCt. 100 negen zestiende, ½; Kokebill. 26⅝; Amort.-Synd. 94½, zeven zestiende; Handelm. 177¼, ½; O. Indie 97⅝; Ardoins 17 5/16.

*** Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is, aan wijlen den Heer LAURENS GOEDHEER, in leven Koopman en Commissionair in Granen te *Bergen-op-Zoom*, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris M. BAX, te *Bergen-op-Zoom*, voor den 1sten April 1839.

*** Er wordt gevraagd, binnen *Breda*, tegen een goed Salaris, eene bekwame MODEMAAKSTER, die haar vak grondig verstaat; nadere informatien bij de Uitgevers dezer; bijzonder Frankeerd!

BEKENDMAKING.

Het Gemeentebestuur van *Terheyden*, zal, onder approbatie van H. E. G. A. de Heeren Gedepateerde Staten van *Noord-Braband*, ter Gemeentens-Raadkamer, op Donderdag den 21. Maart 1839, des voormiddags om 10 ure, den minstdoende Aanbesteden:

Het OPBOUWEN van een geheel Nieuw DORPS- of GEMEENTENS-HUIS binnen *Terheyden*.

De Kondition en Voorwaarden met de Teekening zullen van heden af voor een ieder ter inzage liggen ter Gemeentens-Raadkamer voormeld.

Terheyden, den 4. Maart 1839.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
C. VAN LOMMEL, L. B.
Ter ordonnantie van hetzelve,
De Secretaris,
C. ROMME.

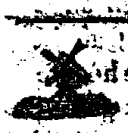

J. VAN GINNEKEN, Notaris te *Teteringen*, zal, voor zijne principalen, in de maand Junij 1839, op nader te bepalen dag, uur en plaats, te *Teteringen*, publiek voor den tijd van zes jaren, ingaande den 1. Januarij 1840, verpachten:

Eene HOUTEN STANDAARD-WIND-GRAANMOLEN, met HUIZINGE, SCHUUR, BAKHUIS, HOF, DRIES en ZAAILAND, te zamen groot ruim 1 Bunder, 93 Roeden, staande en gelegen in de Hoolstraat te *Teteringen*, niet verre van de Stad *Breda*, en kort bij *Ginneken* en *Dongt*, onder *Oosterhout*, thans nog in Pacht en bewoond bij den Molenaar C. W. BRUYNZEEL.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris voormeld.

SNELVARENDE STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Beide met Machines van lage drukking.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, en omgekeerd.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Zullende bij aankomst te *Rotterdam* eene zeer geschikte DILIGENCE gereed zijn, om de Reizenden naar *'s Hage* te vervoeren, terwijl 's morgens ten half vier ure, bij J. STAAS, aan de Bierkade, te *'s Hage*, eene DILIGENCE zal afrijden, ten einde voor het vertrek der STOOMBOOT te *Rotterdam* aan te komen.

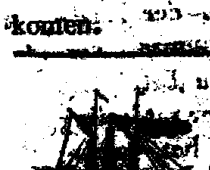

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

MAART 1839.

Van Middelburg.		Van Rotterdam.	
Donderdag 21,	's morg. 6 uur.	Dingsdag 19,	's morg. 6 uur.
Zondag 24,	» 6½ »	Vrijdag 22,	» 8 »

NIEUWE POSTWAGEN-DIENST.

De geconcessioneerde POSTWAGEN-DIENST tusschen *BREDA* en *MOERDIJK*, van M. LOYENS en M. VAN RIJKEVORSEL c. s., dagelijks des voormiddags ten *elf* ure van iedere plaats afrijdende, *in verband met de STOOMBOOT varende tusschen MOERDIJK en ROTTERDAM*, met den 23. *Maart aanstaande* zullende in werking gebragt worden, wordt daarvan aan het Reizend Publiek kennis gegeven, zijnde de prijzen der Plaatsen bepaald op *f* 1,40 per persoon, terwijl omtrent de inrigting en communicatie op de verdere plaatsen, alsmede der Kantoren, bij Biljetten breedere aankondigingen gedaan.

De Kantoren zijn gevestigd: *Breda*, bij M. LOYENS, in de *Zwaan*; *Moerdijk*, bij HOFFMAN.

EN VENTE CHEZ BROESE & COMP., à BREDA;

TRÉSOR
HISTORIQUE ET LITTÉRAIRE.

à 85 Cents le Volume.

PROSPECTUS.

En publiant le Trésor historique et littéraire nous avons cru faire une œuvre plus utile encore pour le public que profitable pour nous. A mesure que le besoin de la lecture s'accroit, les publications nouvelles et les réimpressions se multiplient, mais les prix des ouvrages ne nous paraissent pas encore avoir atteint le *maximum* auquel on peut se promettre de les voir arriver. La concurrence qui s'est établie entre les diverses sociétés de librairie a déjà produit une diminution considérable dans les prix des livres: cette diminution toutefois nous a paru susceptible de s'étendre encore par la réduction des bénéfices que sont obligées de faire les sociétés de librairie, pour subvenir aux fortes dépenses nécessitées principalement par les traitements élevés qu'elles abandonnent à leurs administrateurs. Nous chargeant nous-mêmes des soins de nos réimpressions, nous avons calculé que nous pourrions livrer les ouvrages choisis dont se composera notre recueil avec un rabais de 3/5 sur les prix du jour.

Notre intention est de réimprimer les meilleurs ouvrages connus en *Histoire*, *Voyages*, *Littérature*, etc., ainsi que tous les ouvrages qui se publieront avec un succès non contesté, et de ne les réimprimer que quelques années seulement, de sorte qu'aucun exemplaire du Trésor [illegible] ne sera livré au commerce.

En réduisant d'une manière si notable les prix de [illegible] et en les mettant ainsi à la portée de toutes les fortunes, nous n'avons cependant pas voulu qu'elles fussent inférieures aux autres, sous le rapport du format, du texte et du papier, aussi avons-nous la conviction qu'elles pourront figurer dans toute bibliothèque sans la déparer.

Nous avons adopté l'in-octavo pour format; chaque volume contiendra 16 feuilles ou 256 pages, et le spécimen ci-contre, représente les caractères et le papier dont nous ferons usage.

Les souscriptions se font pour une série de 12 volumes, contenant ensemble 192 feuilles ou 3072 pages. S'il arrivait que les 12 volumes d'une série ne comportassent pas cette quantité de feuilles, ainsi que le nombre manquant fut au moins de 12 feuilles (192 pages), il y serait suppléé par un volume, formant [illegible] complet, délivré gratis aux souscripteurs.

Nos ouvrages auront souvent [illegible] de vignettes ou de portraits exécutés par les meilleurs artistes, sans augmentation de prix.

Histoire de la conquête de l'Angleterre, par les Normands; de ses causes et de ses suites jusqu'à nos jours, en Angleterre, en Écosse, en Irlande et sur le continent; par *Aug. Thierry*. 5 Vol.

Œuvres complètes du comte *Xavier de Maistre*. 1 Vol.

Dix ans d'Études historiques, par *Aug. Thierry*. 1 Vol.

Les Chouans ou la Bretagne en 1799, par *M. de Balzac*. 1 Vol.

Histoire de la Révolution française, depuis 1789 jusqu'à 1814, par *F. Mignet*, de l'Académie française, directeur des archives aux affaires étrangères; treizième édition, augmentée de l'Histoire de la Restauration jusqu'à l'événement de Louis-Philippe 1er, par M. *Emile de Bonnechose*. 2 Vol.

Lettres sur l'Histoire de France, par *Aug. Thierry*. 1 Vol.

NB. *La série sera terminée par un ouvrage [illegible] encore réimprimé d'un des meilleurs auteurs* [illegible]

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers